

Opwaarderingsverzoek en vragen m.b.t. SB CO₂-routekaart

Partij	Nr	Vraag / Input	Antwoord / Reactie
ChristenUnie	3	<p><u>Vragen:</u> De ChristenUnie is blij dat er langzaam maar zeker zicht komt op de opgave voor onze eigen organisatie. De ambitieuze doelen krijgen steeds meer concreet vorm en deze CO₂-routekaart is daar een belangrijke stap in. Zo wordt onze provincie zelf echt een goed voorbeeld. Desalniettemin hebben wij een aantal kanttekeningen en vragen over de CO₂-routekaart:</p> <p>Op pagina 3 staan onder 'Programma Energietransitie/ Verduurzaming provinciaal vastgoed' de doelen voor de eigen organisatie uit het programmaplan energietransitie. Daarbij staat onterecht vermeld dat deze uit het coalitieakkoord komen.</p>	<p>De concrete doelen voor 2035 en 2040 zijn inderdaad niet opgenomen in het coalitieakkoord, maar ze geeft daartoe wel de aanzet. In het coalitieakkoord wordt op pagina 16, 2e kolom gesteld:</p> <p>"We geven het goede voorbeeld met ons eigen vastgoed en onze infrastructuur door te zorgen dat deze energie oplevert in plaats van kost en nemen circulariteit, duurzaamheid en klimaatadaptatie mee in onze plannen." Deze doelstelling is naar concrete jaardoelen vertaald in het programma <i>Energietransitie</i>.</p>
	4	<p>Op pagina 3 (en verderop in het document) staat ook: "Provincie Utrecht gaat er vanuit dat de energie voor de eigen organisatie ook binnen de provincie zou moeten worden opgewekt." Deze formulering vraagt garanties die niet kunnen worden geboden. Onze fractie kan zich voorstellen dat hier wordt bedoeld op het doel om uiterlijk in 2040 de hele organisatie energieneutraal te maken. Dat is wezenlijk wat anders dan hier staat. Hier staat dat de specifieke energie die door en voor de provinciale organisatie wordt gebruikt, binnen de provinciegrens moet worden opgewerkt. Zo werken het elektriciteits- en gasnetwerk niet. Wilt u deze formulering preciezer maken in de bedoeling?</p>	<p>De energie die de provinciale organisatie nodig heeft voor haar vastgoed en de bedrijfsvoering zal zoveel mogelijk, maar naar verwachting niet geheel, op de betreffende locatie worden opgewekt. Daarom gaan we op zoek naar andere mogelijkheden om duurzaam op te wekken, zoals binnen onze infrastructuur, op carpoolplaatsen of OV-stallingen. Mocht dat niet toereikend zijn, dan streven we naar het afnemen van groene energie die in de provincie Utrecht wordt geproduceerd. Hoewel de herkomst van de elektronen technisch niet kan worden gegarandeerd, kan met een systeem van Garanties van Oorsprong wel administratief worden verzekerd dat het energiegebruik van de provincie door onze eigen productie en andere productie binnen de provincie, wordt afgedekt.</p>
	5	<p>Op pagina 3 staat onder 'Programma hybride werken' bij punt 2: "PU-medewerkers werken -gemiddeld- maximaal</p>	<p>a) Voor medewerkers die thuis niet over een passende werkplek kunnen beschikken, bestaat de mogelijkheid om meer dan 50% op</p>

	<p>50 % van de werkdagen op kantoor”.</p> <p>a. Deze zin lijkt zichzelf tegen te spreken. Een gemiddelde van 50 % thuiswerken zal vereisen dat een deel van de medewerkers meer dan 50 % thuiswerkt en een deel minder. Dat staat op gespannen voet met het ‘maximaal 50 %’ thuiswerken. Wat wordt hier bedoeld?</p> <p>b. Daaronder staat: “De tweede is belangrijk omdat een deel van de CO₂-uitstoot door de organisatie daardoor plaatsvindt bij de medewerkers thuis”. Het ontgaat onze fractie waarom het daarom belangrijk is om gemiddeld maximaal 50 % van de werkdagen thuis te werken. Kan dat worden toegelicht?</p>	<p>kantoor te werken. Hier staat dan tegenover dat er ook medewerkers zijn die meer dan 50% thuiswerken. Het gemiddelde van de op kantoor gewerkte uren mag maximaal 50% van het totaal aantal gewerkte uren bedragen.</p> <p>Bedoeld wordt dat het belangrijk is om, gezien de omvang van het aantal mensen dat thuis werkt, ook de daarmee gerelateerde CO₂-uitstoot in beeld te hebben en op te nemen in de CO₂-reductiedoelen.</p>
6	<p>Op pagina 7 staat een tekst over de windenergie die de provincie inkoop. Daarbij staat ook dat er geen 100 % zekerheid is dat dit ook daadwerkelijk zo is, om dat er geen certificaat kon worden overlegd. Los van de complexe energiewereld en de handel in garanties van oorsprong, lijkt dit onze fractie toch een opvallend gegeven. Wat is hier aan de hand waardoor de duurzaam ingekochte elektriciteit nog wel meetelt in de CO₂-uitstoot? Was het certificaat zoek of bestaat er een reële kans dat de, door de provincie Utrecht ingekochte windenergie, dubbel wordt verkocht door de aanbieder?</p>	<p>Bij het opstellen van het rapport <i>CO₂-voetafdruk bedrijfsvoering 2019</i> kon, op grond van de bij de provincie aanwezige certificaten, niet inzichtelijk worden gemaakt waar de onze organisatie afgenomen wind- en zonne-energie in dat jaar was geproduceerd.</p> <p>Inmiddels is met Garanties van Oorsprong door CertiQ, de Nederlandse certificeringsautoriteit, aangetoond dat de energie die de provincie in 2019 gebruikte duurzaam is opgewekt in Nederland. De exacte locaties zijn beschikbaar.</p> <p>b)</p>
7	<p>In de tabel op pagina 10 staat bij ‘Ingekochte warmte’ dat het provinciehuis is aangesloten op een warmtenet. Hoeveel invloed heeft onze organisatie op de verduurzaming van dit warmtenet of zijn wij volledig afhankelijk van de aanbieder? Of zijn er nog andere opties</p>	<p>Als afnemer heeft de provincie weinig tot geen invloed op deze verduurzaming. Een mogelijkheid is wel om provinciale panden af te koppelen van het warmtenet als er een alternatief beschikbaar is. Voor het Huis voor de provincie streven we ernaar grotendeels zelfvoorzienend te worden met warmte- en koudeopslag (WKO) in de</p>

		beschikbaar?	bodem. In dit voorstel zal een advies worden opgenomen om de bestaande warmtenetaansluiting te behouden als back-upinstallatie, om pieken in de vraag te kunnen opvangen, mocht het aanbod uit de WKO op momenten onvoldoende zijn.
	8	<p>Op pagina 11 staat onder 'Werklijn 3 CO₂ compenseren' een berekening van de kosten voor compensatie van de CO₂-uitstoot. Welke prijs wordt hier gehanteerd voor een ton CO₂ en waarom?</p> <p>Tot slot: in het document wordt soms 'CO2' en soms 'CO₂' gebruikt als schrijfwijze. Die laatste is correct en wij willen u vragen om die ook consequent toe te passen.</p>	<p>Wij gaan vooralsnog uit van de actuele prijs van een handelsemissierecht bij het Duitse handelsplatform EEX dat door de Europese Commissie is aangewezen als het gezamenlijke veilingplatform. De huidige prijs van een ton CO₂ in het Europese emissiehandelssysteem schommelt rond de € 70 (november 2021).</p> <p>Wij zullen toezien op de correcte schrijfwijze van de term CO₂.</p>
PvdD	10	<p><u>Vragen:</u> over het document 'CO₂-voetafdruk bedrijfsvoering 2019'</p> <p>1. Onder ingekochte goederen wordt verstaan: ICT-hardware, meubilair, kantoorartikelen, en facilitaire artikelen zoals zeepdispensers en schoonmaakmiddelen (pagina 15).</p> <p>a. Klopt het dat consumptiegoederen (voedsel en dranken) ingekocht voor de provincie hier niet bij opgenomen zijn?</p> <p>b. Binnen welk onderdeel in het rapport vallen deze consumptiegoederen (zoals catering, kantineaanbod en warme dranken uit apparaten)?</p> <p>c. Voor hoeveel CO₂-uitstoot zorgt de categorie voedsel en dranken? Is daarbij onderscheid gemaakt tussen verschillende groepen zoals bijvoorbeeld granen, zuivel, vleeswaren en dranken?</p>	<p>Consumptiegoederen vallen buiten de reikwijdte van het onderzoek naar de CO₂-voetafdruk van de provincie. Dit heeft te maken met het feit dat alle facilitaire diensten zijn uitbesteed. Volgens de CO₂-Prestatieladdermethodiek komt de CO₂-uitstoot van de door u genoemde consumptiegoederen voor rekening van de bedrijfscateraar en de koffieleverancier.</p>
	11	<p>2. GFT/Swill afval vormt de helft van alle uitstoot (59 ton CO₂ emissie) veroorzaakt binnen 'afval operatie'. Dit is</p>	<p>De emissies voor de GFT worden op basis van een emissiefactorenlijst vastgesteld (www.co2emissiefactoren.nl). Op basis daarvan is dit cijfer</p>

	<p>bijna net zoveel als de uitstoot veroorzaakt door de binnenlandse dienstreizen.</p> <p>a. Wat is de oorzaak voor de hoge uitstoot?</p> <p>b. Hoe is dit getal van 59 ton opgebouwd?</p> <p>c.</p> <p>d. Is het inzichtelijk uit welke subonderdelen deze afvalstroom bestaat?</p> <p>e. Hoe groot is het aandeel van voedselverspilling binnen deze uitstoot?</p>	<p>vastgesteld.</p>
12	<p>Op pagina 15 staat "...is de hoeveelheid ingekocht meubilair niet materieel". Wat wordt hiermee bedoeld?</p>	<p>Deze passage verwijst naar het feit dat de provincie in 2019 geen meubilair heeft ingekocht. De overeenkomst met de huidige meubelleverancier, Vepa uit Hoogeveen, is aangegaan in november 2019; in november en december van dat jaar is geen meubilair aangeschaft of gerefurbisht - deze tijd is gebruikt om het contract in te richten. Vóór de komst van Vepa had de provincie geen overeenkomst met een meubelleverancier.</p>
13	<p>De ambitie is om jaarlijks een CO2-voetafdrukrapport beschikbaar te hebben. Wanneer kunnen we het rapport over 2020 en 2021 verwachten?</p>	<p>Voor de nulmeting is 2019 als referentiejaar genomen, omdat het hier ging om een niet-gebroken jaar waarin sprake was van een volledige bezetting van onze kantoren en een reguliere bedrijfsvoering. 2020 en 2021 zouden vanwege de coronapandemie, met een lagere pandbezetting en een zeer onregelmatige bedrijfsvoering, een vertekend, niet-representatief beeld geven. Om die reden hebben we er voornamelijk niet voor gekozen deze jaren te monitoren.</p> <p>Om goed te kunnen benchmarken én om de CO2-prestatieladder methodiek effectief te kunnen toepassen is het nodig om goed vergelijkbare gegevens te hebben onder vergelijkbare omstandigheden.</p> <p>Omdat het meten van de CO₂ voetafdruk vanzelfsprekend geld en tijd zou kosten en naar onze mening de cijfers niet representatief zouden zijn vanwege het grotendeels thuiswerken vanwege de</p>

			lockdownmaatregelen ter bestrijding van COVID19. En we voor het benchmarken van het succes van ons ingezet beleid dus voor het eerst in 2022 willen meten en dit willen afzetten tegen het referentiejaar 2019. (Of zoiets).
	14	<u>Vraag:</u> Kunt u toelichten in hoeverre er in deze routekaart sprake is van een beleidswijziging?	Naar onze mening is met de oplevering van het CO ₂ -rapport en de CO ₂ -Routekaart geen sprake van een beleidswijziging; wel van invulling en concretisering van acties. Het is voor het eerst dat de provincie haar CO ₂ -uitstoot inzichtelijk heeft gemaakt. Het reduceren van onze CO ₂ -uitstoot is al als resultaatsverplichting opgenomen in diverse reeds lopende verduurzamingsprogramma's. Aanvullende projecten zouden moeten aansluiten op deze programma's.
SGP	15	<u>Vragen:</u> Algemeen; GroenLinks is ontzettend blij met deze brief en deze eerste CO2 routekaart. Een goed inzicht in waar we nu staan, waar we naar toe moeten, en met tussendoelen voor de organisatie om op te mikken. Wel is er nu nog bij heel veel van de plannen geen duidelijkheid over het kostenplaatje (veel PM-posten). Wanneer denkt het college daar meer duidelijkheid over te kunnen verschaffen? We gaan ervan uit dat hierbij ook gekeken wordt naar de effecten op brede welvaart.	Het is onze bedoeling hierop uiterlijk in het tweede kwartaal van 2022 terug te komen. Indien dit leidt tot een Statenvoorstel dan zal hierin ook aandacht zijn voor de effecten op de brede welvaart. Overigens zal de hoofdredenatie zijn dat iedere reductie in de CO ₂ -uitstoot een positief effect heeft op de mate waarin het klimaat verandert, en op die manier aan de brede welvaart.
GroenLinks	16	P.4; in de tekst staat 4.653 ton CO2 uitstoot. Een snelle optelsom van de grafiek lijkt echter te duiden op 3600 = 1700 = 5.300 ton CO2 uitstoot. In de bijlage CO2 uitstaat gaat het om 5.724 ton CO2. Welke van deze getallen is accuraat en leidend?	5.724 is het juiste getal. De genoemde 4.653 ton komt uit een conceptversie van het stuk, waarin nog gegevens ontbraken. Excuus voor niet goed verwerken van deze wijziging.
	17	P.11; van welke CO2 prijs wordt uitgegaan bij de kosten van deze compensatie?	Wij gaan vooralsnog uit van de actuele prijs van een handelsemissierecht bij het Duitse handelsplatform EEX dat door de Europese Commissie is aangewezen als het gezamenlijke veilingplatform. De huidige prijs van een ton CO ₂ in het Europese emissiehandelssysteem schommelt rond de € 70 (november 2021).

			<p>Bij het door ons genoemde compensatiebedrag gaat het om een inschatting van de CO₂-uitstoot in 2021.</p> <p>NB: Het is de verwachting dat de CO₂-prijzen binnen enkele jaren zullen stijgen naar € 200-250.</p>
18	Vragen m.b.t. CO2-voetafdruk (bijlage 3): Wat wordt bedoeld met “ met bestuurlijk verantwoorde snelheid de CO2-emissies reduceren”? GroenLinks gaat ervan uit dat daarmee bedoeld wordt op een snelheid waarmee 1,5 graden opwarming het maximum is?		Hiermee wordt bedoeld dat het bestuur tot doel heeft als organisatie 55% minder CO ₂ uit te stoten in 2030. Hierbij wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de reeds lopende duurzaamheidsinitiatieven die de snelheid bepalen.
19	Ik schrik van het grote verschil in de prestatie van Gelderland op de CO2 prestatieladder tov Utrecht. Is dit echt alleen te verklaren uit het feit dat zij enkele jaren eerder begonnen zijn? En zo ja, betekent dit dan dat wij een soortgelijk tempo kunnen maken in de komende 2-3 jaar? Zo ja, zouden de doelen/ambitie dan ook hoger kunnen zijn? Zo nee, waarom niet?		<p>Er is inderdaad sprake van een groot verschil. Dit is met name te verklaren uit het hoge energiegebruik in het Huis voor de provincie. Het Huis der Provincie Gelderland is in de periode 2015-2017 ingrijpend verbouwd, wat heeft gezorgd voor een aanzienlijk lager verbruik en daarmee een lagere CO₂-uitstoot.</p> <p>Hier staat tegenover dat de energie die wij als provincie verbruiken, duurzaam wordt opgewekt in Nederland. De productie van deze elektriciteit draagt niet bij aan de CO₂-uitstoot door de eigen organisatie. De in het rapport genoemde 3.021 ton aan CO₂ dient dan ook in mindering te worden gebracht op de totale uitstoot.</p>